

Aan de voorzitter van de Staten van Curaçao
Wilhelminaplein 4
Willemstad
Curaçao

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk

Contactpersoon

postbus.slavernijverledenKR@
minbzk.nl

Kenmerk

2023-0000370041

Uw kenmerk

Bijlage(n)

1

Datum **27 JUN 2023**
Betreft Slavernijverleden - Voortgangsbrief excuses slavernijverleden

Geachte voorzitter, geachte leden van de Staten,

Sinds de excuses voor het slavernijverleden van 19 december vorig jaar hebben er goede besprekingen plaatsgevonden met uw regering en maatschappelijke organisaties van uw land. Ik wil hen graag bedanken voor de openheid de gedurende deze gesprekken. We zien deze gesprekken als een mooie basis om verder voort te bouwen aan een herdenkingscultuur, waarin plaats is voor bewustwording van ons gedeeld verleden en ruimte voor het gesprek over een gezamenlijke toekomst. In bijgevoegde bijlage treft u de brief waarin het kabinet een verslag doet van de opvolging van de excuses. Deze brief is tevens vertaald in het Papiamentu. Deze brief gaat specifiek in op de stand van zaken voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. Een speciaal aandachtspunt voor het kabinet is dat ieder eiland de mogelijkheid krijgt om dit proces naar eigen behoeften doorlopen en daarmee de regie heeft over de opvolging van de excuses.

Opvolging van de excuses in Curaçao

Tegelijk met de excuses op 19 december vorig jaar was ik aanwezig bij u op Curaçao.¹ Na afloop van de toespraak van de minister-president ben ik ingegaan op het slavernijverleden en de doorwerking daarvan. In aanvulling op de maatregelen die zijn aangekondigd in de kabinetsreactie van 19 december jl. heeft het kabinet toegezegd Tula te gaan rehabiliteren.² Deze toezegging komt onder andere voort uit de bijdrage die uw land heeft geleverd aan het rapport 'Ketenen van het verleden' en de gesprekken die naar aanleiding daarvan hebben plaatsgevonden. Voor de uitvoering van deze toezeggingen en de totstandkoming van de maatregelen uit de kabinetsreactie geldt dat dit gebeurt in samenwerking met uw regering, maatschappelijke organisaties en nazaten. Zoals aangegeven in de kabinetsreactie is de inzet dat deze toezeggingen aan de eilanden worden bekostigd uit de € 100 miljoen t.a.v. maatregelen die zien op kennis en

¹ De staatssecretaris van JenV op Aruba, de staatssecretaris van BZK op Curaçao, de minister van SZW op Bonaire, de minister van VWS op Sint Maarten, de staatssecretaris van Financiën op Sint Eustatius en de staatssecretaris van VWS op Saba.

² Verwijzing naar de brieven aan de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de Eilandsraden van Bonaire, Sint Eustatius en Saba: [Brief met uitwerking van de kabinetsreactie op het rapport 'Ketenen van het verleden' | Brief | Rijksoverheid.nl](#).

bewustwording, erkenning en herdenken, en doorwerking en verwerking.³ De uitvoering van deze toezeggingen maakt onderdeel uit van een breder gesprek met het Caribisch deel van het Koninkrijk over de verdere invulling van het gehele pakket, en hun specifieke behoeften daarbinnen.

Sinds december zijn we per eiland in gesprek gegaan en hebben zowel digitale als fysieke bijeenkomsten plaatsgevonden met vertegenwoordigers van uw overheid, maatschappelijke organisaties en nazaten. De opvolging van de excuses heeft direct betrekking op de eilanden en het is van groot belang dat de eilanden zelf de regie hebben op de invulling van de opvolging van de excuses. Uit deze gesprekken is onder meer gebleken in hoeverre bepaalde toezeggingen al geconcretiseerd en uitgevoerd kunnen worden. Voor een aantal toezeggingen is nader onderzoek en/of beraadslaging nodig, bijvoorbeeld door middel van participatie of door het werk van een adviescommissie. We geven uw regering dan ook graag de ruimte en tijd om de uitvoering van de toezeggingen en het tot stand komen van een standpunt zelf vorm te geven. Daarnaast onderzoekt het kabinet hoe de verschillende organisaties ondersteund kunnen worden in hun werk, met speciale aandacht voor *grass roots* organisaties en *community engagement*. Binnen dit kader zal dan ook na de zomer een bijeenkomst in het Caribische gebied worden georganiseerd, waarvoor de stakeholders van alle zes de eilanden zullen worden betrokken en uitgenodigd. Dit is als opvolging van de bijeenkomst op Curaçao op 23 november vorig jaar.

Stand van zaken toezeggingen

Het *Plataforma Sklabitut i Herensha di Sklabitut (PSHS)* heeft vorm gegeven aan het advies voor het rapport 'Ketenen van het verleden' en is nu samen met het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport betrokken bij de opvolging van de excuses.

Van de minister van OCWS en PSHS heb ik het programma voor het Herdenkingsjaar Slavernijverleden 2023-2024 en de rehabilitatie van Tula ontvangen en hier met veel interesse kennis van genomen. In het programma herken ik een brede inzet op onder andere herdenking, erkenning en bewustwording. Dat past heel goed bij de, door PSHS beschreven, emancipatoire beweging, waar de rehabilitatie van Tula symbool voor staat. De rehabilitatie van de verzetsheld Tula zal plaatsvinden op de sterfdag van Tula, 3 oktober 2023, op Curaçao plaatsvinden. Ik vind het bijzonder eervol om hier bij aanwezig te mogen zijn. De financiering van het programma is hiervoor aan het platform en de betrokken organisaties toegekend.

Overkoepelende thema's

Tijdens de verschillende gespreksrondes op de eilanden komen verschillende onderwerpen herhaaldelijk aan bod, zoals het behouden, beheren en ontsluiten van koloniaal- en slavernijverleden; toegankelijkheid van de Rijkscultuurfondsen

---

³ Uit deze €100 miljoen worden ook de volgende maatregelen bekostigd: de regeling kosteloze naamswijziging; het meerjarig onderzoek naar de doorwerking van het slavernijverleden; evenals de intensivering van de inzet op antidiscriminatie- en antiracismebeleid.

op de eilanden; de beschikbare culturele infrastructuur; en de museale voorzieningen. De verschillende ideeën hierover worden per eiland in hun eigen plan meegenomen. Daarnaast kijkt het ministerie van OCW op wat voor wijze hierbij ondersteund kan worden, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij bestaande beleidsinitiatieven zoals het Cultuurconvenant Caribisch Nederland, maar ook door samenwerking met het Nationaal Archief en de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

Vooruitkijkend

We staan aan de vooravond van het Herdenkingsjaar Slavernijverleden 2023-2024. Mijn collega, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, is aanwezig bij de herdenking en opening van het Herdenkingsjaar op Curaçao. Tijdens dit jaar staan we in het hele Koninkrijk en samen met Suriname stil bij onze gedeelde geschiedenis, zodat dit een permanente plek krijgt in ons collectief geheugen. In het gehele Koninkrijk zullen initiatieven worden georganiseerd, met als doel erkenning en bewustwording over dit verleden. Onderdeel hiervan is dan ook het leren kennen van de verhalen, kennis opdoen en het luisteren naar hoe dit doorwerkt in het heden.

Gezien de verschillende verlangens van de eilanden, vind ik het van groot belang dat ieder eiland de regie heeft over de opvolging van de toezeggingen en excuses. De komende periode ga ik daarom graag met uw regering in gesprek over haar gedachtes over bijvoorbeeld de regeling voor maatschappelijke initiatieven en het Comité. Ook de toegankelijkheid en zichtbaarheid zijn onderwerpen waarover we graag met uw regering in gesprek gaan. Ik ben ervan overtuigd dat we alleen tot een goede gezamenlijke opvolging komen als we hiervoor de nazaten en betrokken organisaties betrekken. Daarom zijn we voornemens na de zomer een bijeenkomst in het Caribisch gebied te organiseren, om hierover met elkaar in gesprek te gaan en te komen tot concrete uitgangspunten voor bijvoorbeeld de subsidieregeling en de organisatie van het beoogde Comité.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Digitalisering en Koninkrijksrelaties

Alexandra C. van Huffelen